

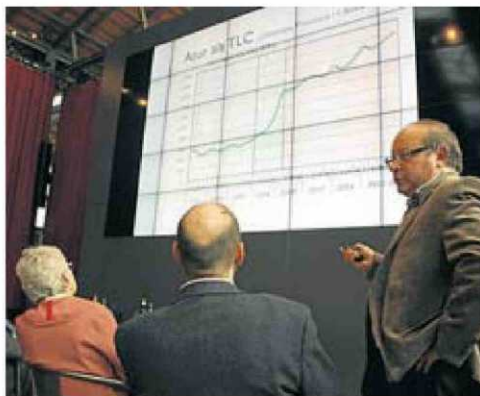
LLENGUA

La llengua catalana supera la xifra rècord de 10 milions de parlants

ARA

BARCELONA. La llengua catalana va superar la xifra de deu milions de parlants l'any 2012, segons l'*Informe sobre la situació de la llengua catalana*, elaborat per la Xarxa Cruscat de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) per encàrrec d'Òmnium Cultural i la Plataforma per la Llengua, que es va presentar ahir al Born Centre Cultural de Barcelona. La xifra suposa un 72,4% de la població dels territoris de parla catalana.

L'informe destaca també que 12,8 milions de persones, un 91,7% del conjunt de la comunitat lingüística, declaren que entenen la llengua catalana i que 7,3 milions (52,6%) afirmen que la saben es-

Acte de presentació de l'informe 2012 sobre la situació de la llengua catalana. ACN

criure. Durant la presentació de les conclusions, el president de l'IEC, Joandomènec Ros, va assenyalar que l'informe, elaborat per sisè any consecutiu, "permet fer una reflexió crítica sobre l'evolució del català".

Context sociopolític advers

L'estudi conclou que la llengua catalana avança cap a la normalitat lingüística, tot i el context sociopolític advers i la incertesa que genera la judicialització permanent del seu estatus.

Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural, va remarcar que els aspectes negatius reflectits al text "són conseqüència d'una política obsessiva contra el català", allunyada de les necessitats reals, i en va posar

com a exemple el tancament de la televisió valenciana Canal 9. Òscar Escuder, president de la Plataforma per la Llengua, va destacar que l'informe posa de manifest "l'anomalia lingüística que pateix la llengua catalana", un cas únic a la Unió Europea. Escuder va fer èmfasi en la falta de reconeixement del català i en la persecució que pateix, i en va posar els exemples de la llei Wert, que ataca la immersió a les escoles, el *decret de trilingüisme* a les Illes i el LAPAO a la Franja de Ponent.

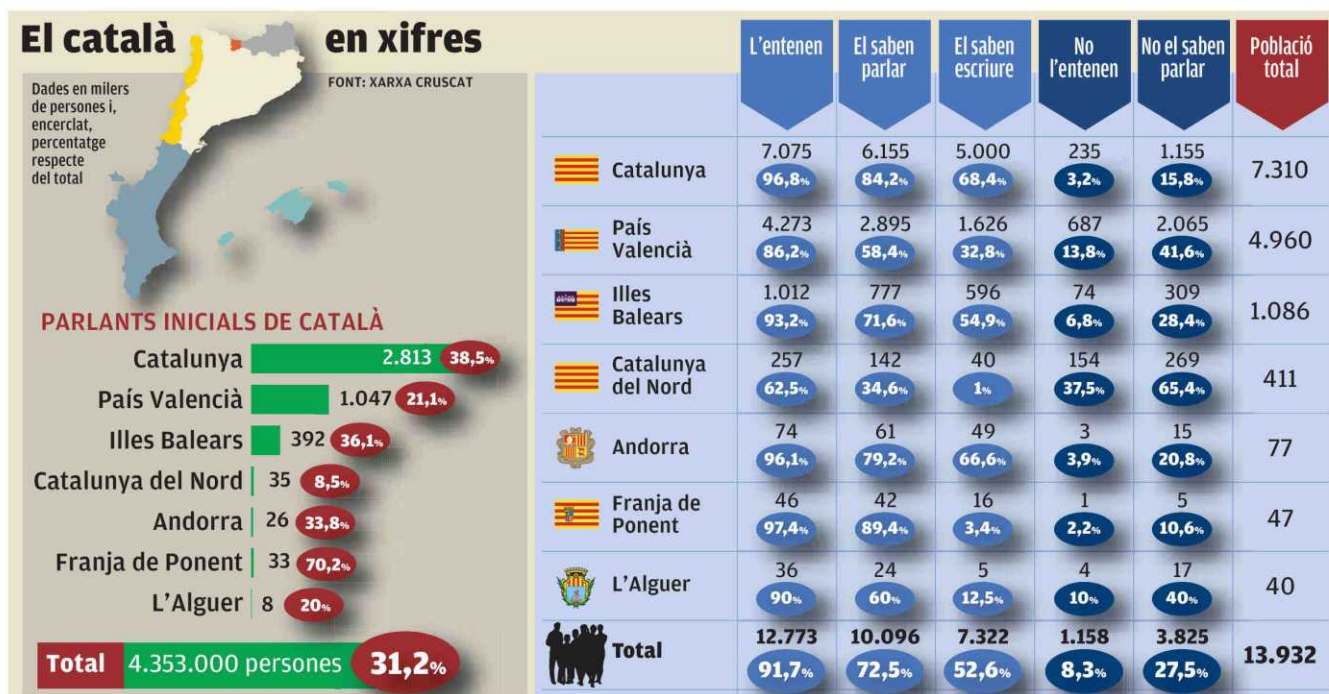
L'informe subratlla que el català ocupa el setzè lloc en nombre de parlants a la Unió Europea i que, a escala mundial, és la dinovena llengua en nombre d'usuaris a la xarxa social Twitter. —

Llengua

Som deu milions de

PROGRÉS El català avança malgrat el setge judicial i polític, segons l'informe de Cruscat **PROTAGONISTA** La societat civil és la garant de l'idioma **FENOMEN** La llengua pròpia manté la capacitat d'atracció entre els que no la tenen d'inici

Raül Garcia i Aranzueque
BARCELONA

El català ja ha arribat als deu milions de parlants en tot el seu territori, 12,8 milions declaren que l'entenen, ocupa la setena posició a la Unió Europea entre els que la tenen com a segona o tercera llengua, segons l'Eurobaròmetre, i és el dinovè idioma en la xarxa de microblogs de Twitter.

Tot això, enmig de l'ofensiva política i judicial més gran de les últimes dècades, tal com va recordar ahir Miquel Àngel Pradilla, director de la xarxa Cruscat de l'Institut d'Es-

tudis Catalans (IEC) durant la presentació de l'Informe sobre la situació de la llengua catalana del 2012 al Centre Cultural El Born.

El català, doncs, viu un bon moment gràcies a "una societat civil mobilitzada que fa política lingüística des de baix", gairebé sempre contra una administració adversa, va explicar Pradilla. El cas més recent, el de les Illes Balears, on el govern de José Ramón Bauzá va aprovar un decret de trilingüisme que posa fi al model d'escola en català que hi havia fins ara, una mesura que s'afegeix al

canvi en la llei de la funció pública, aprovat l'any passat, en què el català ha deixat de ser un requisit per treballar en l'administració balear.

"Es tracta d'una ofensiva general contra l'estatus normatiu de la llengua", va assegurar el director de Cruscat, que va recordar el cas del canvi de denominació del català a Aragó, oficialment Lapao; el de la marginació de la llengua pròpia al País Valencià, i el de l'anomenada llei Wert, que pretén imposar el castellà com a llengua vehicular a l'escola. En tots els casos, amb el PP com a protagonista.

Sanció a un jutge per haver menystingut el català

Un dels casos més flagrants d'agressions al català s'ha resolt aquesta setmana amb una sanció disciplinària que vol ser exemplar. El Consell General del Poder Judicial (CGPJ) ha decidit suspendre durant sis mesos el jutge José María Magán, responsable del jutjat contenciós admi-

nistratiu número 1 de Lleida, que de manera reiterada ha menystingut l'ús del català en l'àmbit de la justícia, i també la política de normalització de la Generalitat.

El jutge, que ja va ser sancionat el 2012 amb una multa, ha estat castigat ara per la seva "falta de consideració".

El magistrat incloïa en diverses de les seves resolucions consideracions despectives envers el fet lingüístic català, circumstància que, segons el CGPJ, s'aparta de les atribucions judicials. El jutge criticava el fet que la Generalitat demanés l'ús del català en els procediments.

Malgrat tot, el català manté la capacitat d'atracció que s'havia assenyalat en anteriors estudis. La dada més reveladora és la diferència entre persones que tenen el ca-

talà com a llengua inicial, sol o amb un altre idioma, i el total de parlants, que inclou també els que l'han adoptat més tard. El primer grup està compost per 4,3 milions de perso-

nes, un 31,2% del total de la població dels Països Catalans, mentre que el segon s'eleva fins a 10,1 milions, la qual cosa vol dir que per cada persona que té com a llengua d'inici el

Llengua La situació del català

Les xifres

7

posició ocupa el català com a 2a o 3a llengua a la UE.

16

lloc en nombre de parlants a la Unió Europea.

19

posició té el català a la xarxa de microblogs de Twitter.

e parlants

Persones novingudes, en un acte de suport al català, a Barcelona ■ ROBERT RAMOS / ARXIU

català, n'hi ha 2,32 que el saben parlar amb independència de l'idioma que parlessin a casa. "Aquesta és una dada molt optimista en un moment en què hem rebut moltes persones d'arreu del món", va opinar Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural, una de les dues entitats que ha promogut l'estudi de Cruscat juntament amb la Plataforma per la Llengua. Casals va explicar el cas d'un argentí que, segons li va explicar, "hauria estat tota la vida un *sudaca* si no hagués après català".

Aquestes dades, però, no amaguen fenòmens

molt preocupants, com ara el "dèficit de competència oral activa que hi ha a Eivissa i a les regions de València i Alacant", segons alerten els autors de l'estudi, que remarquen que encara hi ha a Catalunya un 14,8% de persones que declaren que no saben parlar català, un 28,45% a les Illes Balears i un 41,63% a la zona catalano-parlant del País Valencià.

L'altre focus de preocupació dels lingüistes és l'ús social de la llengua. "Una cosa és l'assoliment de les competències en l'idioma i una altra, que s'usi", va alertar Pradilla. "El 2011 es va superar, per primer

cop, el llindar del 50% de la població que declarava saber escriure en català en tot el territori lingüístic —va exemplificar Pradilla—, de la qual cosa no se'n deriva que l'usi."

Això sí, sense competències no hi pot haver ús de cap mena i per això resulta tan preocupant que els últims atacs estiguin destinats, precisament, a l'àmbit de l'ensenyament. "El català avança cap a la normalitat, tot i que no només no tenim les institucions a favor, sinó un estat en contra", va resumir el president de la Plataforma per la Llengua, Òscar Escudé. ■

EDITORIAL

El català, un idioma amb nervi

Les dades del prestigiós estudi elaborat per la Xarxa Cruscat de l'Institut d'Estudis Catalans conviden a un optimisme vigilant respecte de la situació de la llengua d'aquest país. Més que cap altre idioma al món amb un nombre similar de parlants, el català basa la seva supervivència en el compromís dels seus usuaris i en la resistència contra un estat que vol anihilar, marginar i residualitzar amb totes les forces part del seu patrimoni lingüístic en comptes de preservar-lo i potenciar-lo de manera adequada i justa.

El català té més parlants que mai i disposa d'un dinamisme i una vitalitat molt per sobre d'altres llengües amb un nombre d'usuaris similar o fins i tot superior. Una mala salut de ferro, perquè aquest creixement té lloc, com recull l'estudi, en un context "anòmal" i en un "entorn sociopolític advers", especialment en els territoris de parla catalana de fora de Catalunya. Els catalanoparlants, en aquest escenari, necessiten cada cop amb més urgència que l'ús de la seva llengua en molts àmbits en què troba hostilitat sigui un acte de normalitat i no pas un exercici de resistència o militància. En un país normal, la llengua no és una eina de militància, sinó simplement un instrument de relacions humanes. Si això no és així a Catalunya, a banda de l'autocràtica que molts parlants que en fan una renúncia habitual haurien de fer, hi ha la pressió mediàtica, judicial i política.

Cada nou estudi o informe sobre el català posa en evidència que la supervivència a mitjà termini d'una llengua perseguida com és la catalana és una qüestió purament política. Sense un estat protector no hi ha llengua.

Som deu milions?

Diu l'IEC que ja som més de deu milions els qui parlem català. La xifra és rodona i permet fer titulars lluits. Deu milions de catalanoparlants no és poca cosa. Som la llengua que fa 16 d'Europa, la setena que atreu més parlants, gaudim d'una posició envejable a internet... i ens ataquen per tots els cantons imaginables. Però resistim i, pel que es veu, bastant bé. Pugem en nombre de parlants i, tot i les moltes variants geogràfiques i sociològiques, ací estem. Deu milions. Però, ep, deu milions només de parlants. Perquè avui en dia, tret d'internet, diria que no hi ha res que unisca o que permeti unir-se a qui vulga d'aquests deu milions.

Som deu milions de parlants però no som pas un mercat de deu milions de con-

Som deu milions de parlants però no som pas un mercat de deu milions de consumidors

sumidors i fins i tot comence a dubtar si som un mercat de deu milions de persones. En això, insistisc que, amb l'excepció internauta, jo diria que més aviat reculem. Que cada vegada el contacte cultural i mercantil es tanca més i més en les fronteres autonòmiques. Per a trobar un llibre mallorquí a Barcelona te n'has d'anar a algun cau mallorquí. Per a escoltar un film en català del Principat, i en qualsevol!, a València t'has d'apuntar a una sessió benemèrita segurament organitzada per Escola Valenciana. Per a veure un grup de teatre valencià a Perpinyà ha de passar un miracle. Sí, és clar que hi ha coses que pugen i baixen i fenòmens que són d'abast nacional i total. Però pocs i secundaris. Com a nació no estem bastint allò que Josep Gifreu fa tants anys que reclama, un mercat, un sistema, un espai nacional de comunicació i cultura. I per això serem deu els milions de parlants del català però ho aprofitarem poc. Perquè la conseqüència directa del desconeixement i el desinterès pels altres és que es perden oportunitats per a tothom. No vull esgarrar la festa. Que siguem més cada vegada els parlants del català és molt bo. Però seria molt millor si tots fórem conscients que la xifra de deu implica coses i no és només un numeret bonic i rodó que serveix per a fer una certa xerina patriòtica.

ESTUDI ANUAL

El català supera els 10 milions de parlants

EL PERIÓDICO
BARCELONA

El nombre de ciutadans que saben parlar català supera per primera vegada els 10 milions de persones, el 72,4% de la població que habita als territoris catalanoparlants, segons recull el sí·sè informe sobre la situació de la llengua presentat ahir per Òmnium Cultural, la Plataforma per la Llengua i l'Institut d'Estudis Catalans.

L'informe constata que 12,8 milions de persones entenen el català (el 91,7% del conjunt de la població) i 7,3 milions el saben escriure (52,6%). L'augment, que ha estat del voltant d'un milió de persones en l'última dècada, ha estat possible sobretot gràcies a la introducció que ha experimentat el català en l'àmbit familiar. Molts castellanoparlants fan servir el català com a llengua inicial per als seus fills. Tot això, malgrat el «context hostil» que suposa el tancament de Canal 9, l'atac a la immersió lingüística i el decret del trilingüisme de les Balears, va destacar la presidenta d'Òmnium, Muriel Casals. ≡

El catalán supera por primera vez los 10 millones de usuarios

El 91,7% de catalanes, valencianos y baleares dicen entenderlo

JOSÉ ÁNGEL MONTAÑÉS
Barcelona

En las conversaciones que a diario se producen en Cataluña entre catalanohablantes y castellano-hablantes, el que habla catalán, por regla general, acaba cambiando de idioma, en una especie de norma de urbanidad no escrita. A partir de ahora no será necesario: el 91,7% de la población que vive en Cataluña, Baleares y el País Valenciano (13,6 millones de personas en total), aseguran que entienden el catalán. Sería mala suerte que el interlocutor catalán entablara conversión con el apenas 8,3% de personas de esta comunidad lingüística que aseguran que no entienden el idioma de Pompeu Fabra.

Con todo, esta no es la cifra más destacada que se desprende del VI Informe sobre la situación de la lengua catalana (2012) realizado por la Xarxa Cruscat del Instituto de Estudios Catalanes (IEC) presentado ayer. La más significativa es que ya son, y por primera vez, 10 los millones de personas que hablan catalán, una cifra que representa un 72,4% de los que viven en estas tres comuni-

dades bilingües. Este nivel sitúa a este idioma, dentro del ranking de lenguas que se hablan en Europa, en el puesto 16 de 27, según el Eurobarómetro 2012. La posición asciende hasta el séptimo puesto, si tenemos en cuenta todos los que la usan como segunda o tercera lengua.

Otra de las cifras del estudio presentado en el Born Centre Cultural, "de forma excepcio-

El informe del IEC denuncia la ofensiva del PP contra la lengua

nal por su reciente inauguración y por el contexto actual", según explicó Joan Domènec Ros, presidente del IEC, es que hay 7,3 millones de personas que dicen que saben escribirlo (un 52,6% del total), si bien existen, constata el estudio, diferencias entre las diferentes comunidades. Una diferencia que es mucho más evidente en el catalán hablado: en Cataluña el 14,8% no saben expresar-

se en este idioma, mientras que en Baleares la cifra sube hasta un 28,45% y en la Comunidad Valenciana son el 41,6% de los valencianos los que no lo hablan.

En definitiva: "El catalán va haciendo su camino al completo", a pesar, según Miguel Àngel Pradilla, director de la Xarxa Cruscat y coordinador del estudio, "de una ofensiva judicial sin precedentes y a que en las autonomías donde el PP recuperó la hegemonía se inició una cruzada contra su reconocimiento, protección jurídica y normalización lingüística".

Para Pradilla, las buenas cifras del catalán se deben a la enseñanza de la lengua. "Provee al catalán de nuevos usuarios". Insistiendo en el tema de la ofensiva del PP aseguró que el decreto del trilingüismo en las Baleares y el lapao de Aragón "atacan la inmersión en las escuelas".

Como anécdota en esta época de tecnología digital, otra cifra: el catalán es la lengua número 19 del mundo por número de usuarios en Twitter. Está claro que los internautas que escriben en catalán son de los más activos de la red social.

LLENGUA

Un 28% dels balears no sap parlar el català

ARA

BARCELONA. La llengua catalana va superar la xifra de deu milions de parlants l'any 2012, segons l'*Informe sobre la situació de la llengua catalana* elaborat per la Xarxa Cruscat de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) per encàrrec d'Òmnium Cultural i la Plataforma per la Llengua, que es va presentar ahir a Barcelona. La xifra suposa un 72,4% de la població dels territoris de parla catalana. L'informe destaca també que 12,8 milions de persones, un 91,7% del conjunt de la comunitat lingüística, declaren que entenen la llengua catalana i que 7,3 milions (52,6%) afirmen que la saben escriure. Per comunitats, a Catalunya hi ha un 14,8% de la població que diu

que no el sap parlar; a Balears la xifra puja fins al 28,45% i al País Valencià (a la zona catalanoparlant) hi ha un 41,63% que no el parlen.

Durant la presentació de les conclusions, el president de l'IEC, Joanandornec Ros, va assenyalar que l'informe, elaborat per sisè any consecutiu, "permet fer una reflexió crítica sobre l'evolució del català".

Context sociopolític advers

L'estudi conclou que la llengua catalana avança cap a la normalitat lingüística, tot i el context sociopolític advers i la incertesa que genera la judicialització permanent del seu estatus.

Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural, va remarcar que els aspectes negatius reflectits al text

"són conseqüència d'una política obsessiva contra el català", allunyada de les necessitats reals, i va posar com a exemple el tancament de la televisió pública valenciana Canal 9. Òscar Escuder, president de la Plataforma per la Llengua, va destacar que l'informe posa de manifest "l'anomalia lingüística que pateix la llengua catalana", un cas únic a la Unió Europea.

Escuder va fer èmfasi en la falta de reconeixement del català i en la persecució que pateix, i va posar els exemples de la llei Wert, que ataca la immersió a les escoles; el decret de trilingüisme a les Illes, que vol forçar els centres públics a impartir més matèries en castellà a més d'introduir l'anglès, i el LAPAO a la Franja de Ponent. ■

Les persones que parlen català superen per primera vegada els 10 milions

► L'Observatori de la Llengua diu que va fent el seu camí complet malgrat una «ofensiva judicial» sense precedents del PP

BARCELONA | EFE

■ El nombre de persones que parlen català supera per primera vegada els 10 milions, fet que suposa un 72,4% de la població de la comunitat lingüística, segons el VI informe sobre la situació de la llengua catalana, amb dades del 2012, presentat ahir a Barcelona per l'Observatori de la Llengua.

El coordinador de l'estudi, Miquel Àngel Pradilla, va indicar en roda de premsa que, segons aquest estudi, 12,8 milions de persones declaren entendre la llengua catalana (un 91,7%) i 7,3 milions diuen que la saben escriure (52,6%).

Per comunitats, a Catalunya hi ha un 14,8% diuen que no la saben parlar; a Balears la xifra puja fins a un 28,45% i al País Valencià (a la seva zona catalanoparlant) hi ha un 41,63% que no la parlen.

Bilingües inicials

Pel que fa a la població que va declarar que tenia el català sol o amb una altra llengua com a llengua inicial, el nombre va ser de 4,4 milions, un 31,2% del total.

Per Pradilla, el català «va fent el seu camí complet, malgrat una ofensiva judicial sense precedents i que a les autonomies on el PP va recuperar l'hegemonia van iniciar una croada contra el seu reconeixement, protecció jurídica i

Òscar Escuder, Muriel Casals, Joandomènec Ros i Miquel Àngel Pradilla.

normalització lingüística».

Si aquestes dades es comparen amb les del 2003, quan es va elaborar el primer informe –que es va presentar el 2004–, s'observa que ha augmentat el nombre de parlants de català de 9,1 milions als 10,1 actuals, mentre que el nombre de persones que deien entendre'l llavors ha passat de 11 milions als 12,8 actuals.

Segons l'opinió del coordinador

de l'estudi, l'ensenyament de la llengua és un factor clau per a aquest increment «perquè proveeix el català de nous usuaris», encara que ha alertat que els percentatges són molt diferents segons es tracti de Catalunya, País Valencià o Balears.

En aquest punt va parlar sense embuts d'«ofensiva general contra l'estatus normatiu de la llengua catalana» i va arribar a asseverar que

s'està vivint un «setge legislatiu» amb lleis com les del ministre Wert, «que ataca la immersió a les escoles», el decret de trilingüisme a les Balears i el LAPAO a Aragó.

A la vegada va subratllar que el 2008 es va produir un descens d'unes 86.000 persones de parlants inicials en relació amb les dades de 2003, principalment, per l'arribada de forts contingents d'immigrants en edat laboral.

A l'informe, d'altra banda, s'indica que el català a Europa ocupa el 16è lloc de les llengües segons el nombre de persones que el parlen i la setena posició en funció dels que la tenen com a segona o tercera llengua.

A escala mundial, el català és la dinovena llengua per nombre d'usuaris a la xarxa social Twitter.

L'estudi acaba fent èmfasi en l'«estat de descohesió de la comunitat lingüística catalana, amb fragmentació administrativa i l'absència de relacions fluides entre una bona part dels territoris de l'àmbit lingüístic».

Durant la presentació de l'informe la presidenta d'Òmnium Cultural, Muriel Casals, va considerar que encara són necessaris «activistes» a favor del català davant una situació que va qualificar d'«anormalitat».

En el seu parlament tampoc no va obviar el tancament de Canal 9 a València i va parlar de «manifesta desigualtat territorial», amb dèficit de «competència oral activa a València i Alacant».

Els territoris de parla catalana, entre els quals s'inclouen Catalunya, País Valencià, Illes Balears, la Franja d'Aragó, la Catalunya del Nord i Andorra, compten actualment amb una població d'uns 13,6 milions de persones.

CULTURA / INFORME SOBRE EL CATALÁN

Les Garrigues, donde más se asimila el catalán

LLEIDA • Les Garrigues es la comarca de Ponent donde más se asimila el catalán entre las personas que no lo tienen como lengua materna. Así lo indica el informe sobre la situación de la lengua catalana en el año 2012, que se presentó ayer. En la otra cara de la moneda se encuentra el Pallars Sobirà, que registra unos índices de cambio lingüístico que se sitúan por debajo de la media catalana. Este hecho se explica por el elevado índice de habitantes que tienen el catalán como primera lengua.

En otro sentido, cabe destacar que el catalán ha llegado a un récord de hablantes de 10,1 millones, a pesar del "contexto hostil" de las políticas públicas en determinados territorios de habla catalana, explicó ayer el coordinador del VI Informe sobre la situa-

► El Pallars Sobirà es la comarca catalana con menor índice de aprendizaje

ción de la lengua catalana de 2012, Miquel Àngel Pradilla, y elaborado por la Red Cruscat del Institut d'Estudis Catalans. Lo explicó Pradilla en el Born Centre Cultural de Barcelona. El 72,4% de la población de la comunidad lingüística habla catalán; 12,8 millones de personas declaran entender la lengua - un 91,7%- y 7,3 millones la saben escribir -un 52,6%-: "La comunidad lingüística avanza a ritmos diferentes", apuntó Pradilla.

LLINGUA INFORMES

La llengua catalana supera els deu milions de parlants

La nova denominació de la llengua a la Franja, lapao, “anomalia lingüística”

ACN

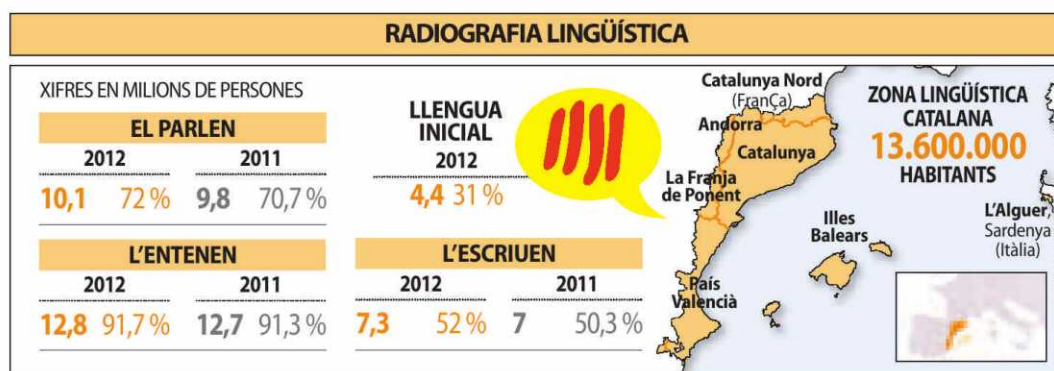
BARCELONA | L'Informe sobre la situació de la llengua catalana (2012) constata un avenç progressiu del català tant en el nombre de parlants com en volum de persones que l'entenen i/o l'escriuen. L'estudi, elaborat per la Xarxa Cruscat de l'IEC, confirma la tendència que l'any passat donava una xifra de parlants pròxima als 10 milions i que aquest any ja la supera lleugerament. Tot es produeix en un context “anòmal”, diu l'informe, i amb un “entorn sociopolític advers” als territoris de parla catalana fora de Catalunya. “L'ofensiva” política i judicial contra la llengua és la principal amenaça per a la normalització d'una llengua que, malgrat

ASCENS NOTABLE

El català ha passat dels 9,3 milions de parlants el 2003 als més de 10 l'any 2012

això, “fa camí”. Segons l'informe, que recull dades del 2012, el català ha superat els 10 milions de parlants, un 72,4% de la població de la comunitat lingüística parla català.

D'altra banda, 12,8 milions de persones l'entenen, un 91,7% de la població d'aquests territoris, i 7,3 milions la saben escriure (poc més de la meitat d'aquests ciutadans). Aquest avenç progressiu de la llengua en conjunt xoca amb els “desequilibris territorials” que l'Observatori ja destacava el 2011. El decret de trilingüisme a les Balears, la nova denominació del català (lapao) a la Franja de Ponent i la llei d'educació esta-

Escuder, Casals, el president de l'IEC, Joan Domènec Ros, i el director de CRUSCAT, Miquel Àngel Pradilla.

tal (LOMCE) són exemples del que aquest ens considera una “anomalia lingüística”. El president de la Plataforma per la Llengua (impulsora de l'estudi juntament amb Òmnium Cultural), Oscar Escuder, va dir que la gran adversitat del català és que “no només no té un Estat propi que mira pels seus interessos, sinó que en té un en contra”.

Notícies optimistes, segons Casals

La presidenta d'Òmnium Cultural, Muriel Casals, després de desglossar algunes de les xifres de parlants del català, les va qualificar d’“optimistes” malgrat “les males notícies per aquesta administració adversa a què estem sotmesos”, va assenyalar. Tan-

mateix, va dir que “el català és una llengua molt parlada i molt entesa als nostres territoris” malgrat ser llocs d'acollida de “molta gent que ha vingut de tot el món”. El català ocupa la llengua número 16 de parlants de les 27 d'Europa.

De rebot

EL CATALÀ CREIX

Joan López
Casasnovas
Escriptor

Les dades de l'Informe sobre la llengua catalana (2012), elaborat per la Xarxa Cruscat de l'Institut d'Estudis Catalans conviden a mantenir l'optimisme però també a no defallir en el procés que els ciutadans de la nació (si més no cultural) catalana tenim com a repte: assegurar el futur de la llengua, un dels nostres eixos d'identitat, potser el més important.

Deu milions de parlants del català situen la nostra llengua a la setena posició a la UE. Tanmateix, aquesta llengua no hi té cap estatus d'oficialitat (com sí que el tenen el danès, el lituà, el letó, el maltès i altres idiomes amb no tanta potència com el català). I açò per voluntat expressa dels diferents governs espanyols, que sempre ho han impedit. Aquí, el català, més que cap altre idioma al món amb un nombre similar de parlants, basa la seva supervivència en el compromís dels seus usuaris i en la resistència contra un estat que vol anihilar, marginar i residualitzar el seu patrimoni lingüístic en comptes de preservar-lo i potenciar-lo de manera adequada i justa.

◆ **OBSERVANT L'EVOLUCIÓ** demolinguística de la dècada 2001-2011, veim que hi ha un milió més de persones amb competència lingüística en la nostra llengua, fruit en gran mesura de la incorporació de les onades immigratòries de finals de segle passat. Aquí es veu l'èxit de les polítiques lingüístiques d'integració de nouvinguts. El cas de Catalunya és espectacular, gràcies al mètode democràtic de la immersió lingüística, la qual cosa ja no és igual allà on aquesta no s'ha aplicat: a les Illes Balears (on regia fins a l'arribada de Bauzá un decret de

El català, més que cap altre idioma al món amb un nombre similar de parlants, basa la seva supervivència en el compromís dels seus usuaris i en la resistència contra un estat que vol marginar el patrimoni lingüístic

mínims) i, sobretot, al País Valencià (on avui encara no s'ha donat satisfacció al dret de rebre ensenyament en català per part de més de 40.000 *xiquets i xiquetes* en edat escolar). O sigui, idò, que aquest creixement té lloc en un context *anòmal* i en un entorn sociopolític advers.

En canvi, i a causa també en bona part de les allaus immigratòries, el català ha perdut pistonada en l'ús que els ciutadans feim de la llengua pròpia i històrica de la nostra comunitat. Una co-

sa és l'assoliment de les competències en l'idioma i una altra, que aquest sigui utilitzat a tots els àmbits de la vida social. No amaguem fenòmens molt preocupants, com ara el «dèficit de competència oral activa que hi ha Eivissa i a les regions de València i Alacant». I que el percentatge de persones que declaren no saber parlar català és el 14'8 % a Catalunya, el 28'45% a les Illes i un 46'63% a la zona catalanoparlant del País Valencià. Sense competència no hi pot haver ús.

◆ **EN AQUEST ESCENARI**, els catalanoparlants necessitem amb urgència que l'ús de la nostra llengua (en molts àmbits on troba hostilitat a partir de les pressions mediàtiques, judicials i polítiques actuals) sigui un acte de normalitat i no un exercici de resistència o militància. En un país normal, la llengua és senzillament una eina de cultura i un instrument de relacions humanes.

El tracte d'Espanya al català: 'Tornar a la mentalitat del franquisme?'

Uns quants experts en multilingüisme alerten des d'Europa del risc de la llei Wert i el TIL en un reportatge de l'ACN

La llei Wert, el TIL, la lapao... Tot un reguitzell de normes i lleis que redueixen la presència del català en diferents àmbits són objecte de debat als Països Catalans, però també a Europa. 'Retornem cinquanta anys enrere, a la mentalitat del franquisme', denuncia l'eurodiputat François Alfonsi. Vicent Climent-Ferrando, assessor polític de la Xarxa per Promoure la Diversitat Lingüística a Europa, apunta que el sistema d'immersió lingüística funciona i qüestiona per què s'ha de retirar. Per Ina Druviete, ex-ministra d'Educació de Letònia, que el català sigui l'única llengua en l'educació 'significa molt' i creu que 'aquesta posició es podria incrementar si, en el context d'un nou estat, és l'única llengua oficial'.

Darrerament, a l'estat espanyol s'ha aixecat polèmica en relació amb la LOMCE o 'lleí Wert' i el TIL, el tractament integrat de llengües que impulsa el govern del PP de les Illes Balears, i que pretenen reduir la presència del català a les aules. Des d'Europa, unes quantes veus parlen amb preocupació de les repercussions que poden tenir les mesures per a la continuïtat del català.

François Alfonsi, eurodiputat pel grup dels Verds-Aliança Lliure Europea i membre de l'intergrup per les llengües, les comunitats nacionals i les minories tradicionals del Parlament europeu, es mostra crític amb aquestes polítiques dutes a terme per les institucions espanyoles. 'A Espanya havíem observat una bona entesa' en el tema de la llengua, apunta: 'Però avui veiem tot el contrari. Retornem cinquanta anys enrere, a la mentalitat del franquisme.' Assegura que la lluita en favor de la diversitat és 'el gran combat d'Europa per deixar enrere el segle passat i avançar cap a l'Europa del futur, on els estats, progressivament, deixin pas a una governança europea'.

Vicent Climent-Ferrando, assessor polític de la Xarxa per Promoure la Diversitat Lingüística a Europa (NPLD), assegura que 'és un error tractar les llengües de manera igualitària' tal com preveuen les noves lleis aprovades pel Partit Popular: 'S'han de tractar de manera equitativa, és a dir, que a cada llengua se li ha de donar els espais necessaris en els diferents àmbits.'

En aquest sentit, afirma que el TIL, que fixa en un 33% la presència del català, el castellà i l'anglès a l'escola, és un error i contradiu les declaracions del president balear, José Ramón Bauzá, en què afirmava que 'el seu govern aposta per un canvi del model educatiu amb la finalitat de reduir les dades negatives de fracàs escolar i millorar les competències lingüístiques dels alumnes'. Segons Climent-Ferrando, l'efecte d'aquesta política educativa serà 'que els nens sortiran sense els coneixements bàsics de català i castellà': 'Cap competència bona en cap de les tres llengües.'

Alfonsi assegura que és un endarreriment polític i que el que s'intenta és 'imposar la llei madrilenya a Catalunya'. 'A Espanya hi ha una retractació jacobina que s'expressa en contra de Catalunya, però també contra l'aragonès, és un moviment general, també a les Balears hi ha una retractació extremadament dura contra el català', sentència.

Així mateix, en relació amb la polèmica llei Wert, Climent-Ferrando creu que 'no és bo que les coses es facin amb majories absolutes i sense consens' i rebutja que el sistema de 'bilingüisme integrat', tal com proposa el ministre, 'és el que garanteix el coneixement de les dues llengües i un coneixement de valor acadèmic similar'. L'assessor polític de l'NPDL apunta que l'objectiu de tot sistema educatiu és que al final de l'etapa escolar els nens tinguin les competències adequades en totes les llengües. I es pregunta: 'Si el model d'immersió lingüística català és el que funciona, perquè l'hem de treure?'

El model d'immersió lingüística català, un mirall per als altres estats

Ina Druviete, ministra d'Educació de Letònia en el període 2004-2006 i actualment, diputada i membre de la Comissió de Cultura de la cambra letona, explica a l'ACN que l'estat bàltic, que va independitzar-se el 1991, es va fixar en el pla de normalització lingüística de Catalunya a l'hora de crear la política del nou estat en matèria de llengua perquè, 'malgrat que les situacions política i lingüística de Letònia i Catalunya eren diferents, hi havia problemes idèntics'. 'Hi havia la dominació d'una altra llengua durant un llarg període de temps', puntualitza. Així, quan el país va independitzar-se es va emmirallar en Catalunya, on ja feia vuit anys que s'havia aprovat la llei de normalització lingüística.

'Vam estar en contacte amb els polítics catalans responsables de la llengua, però també vam usar l'experiència d'uns altres països', destaca Druviete. 'Per descomptat també vam comparar els pressupostos català i letó per impulsar les polítiques lingüístiques, però, lamentablement, el pressupost letó era gairebé deu vegades inferior.'

Vicent Climent-Ferrando admet que 'totes les comunitats lingüístiques es fixen en Catalunya per veure com funciona' perquè, segons ell, el model d'immersió català és un model que s'ha demostrat que funciona. Tot i això, matisa que 'la idiosincràsia de cada territori és molt particular i per tant les especificitats sociolingüístiques i polítiques fan que no sempre es pugui exportar'.

Un dels èxits que s'atribueix al model és que manté el català com una 'llengua viva', present en els pilars bàsics que n'asseguren la continuïtat. 'L'educació és bàsica', assenyala Climent-Ferrando, que explica que perquè una llengua regional o minoritària es mantingui viva 'ha de ser una llengua atractiva'. Així, explica que l'existència de mitjans de comunicació en aquesta llengua és clau, com també que es pugui utilitzar en tots els àmbits. Hi coincideix Ina Druviete, que considera que des de l'època de la transició espanyola la llengua catalana ha anat situant-se en una 'posició forta': 'Que sigui la llengua vehicular de l'educació significa molt.'

El català, més que una llengua regional

La Unió Europea té actualment vint-i-quatre llengües oficials perquè dels vint-i-vuit estats, alguns la comparteixen, com per exemple Àustria, que té com a idioma oficial l'alemany, o Xipre, on la majoria de la població parla grec. Malgrat això, a les fronteres de la Unió Europea es poden comptar més de seixanta comunitats lingüístiques regionals o minories autòctones i prop de quaranta milions de persones utilitzen aquest conjunt de llengües per expressar-se en el dia a dia.

Segons Climent-Ferrando, el concepte de 'llengua regional', que es basa en la definició que en fa el Consell d'Europa, és paradoxal. 'L'irlandès, per exemple, com que és una llengua estatal no es considera minoritària tot i que només el tenen com a llengua primera setanta mil persones. El maltès, per la seva banda, amb quatre-centes mil persones és una llengua oficial i no se'l considera regional ni minoritari', explica.

A diferència de l'irlandès i el maltès, el català no és una llengua oficial a la UE, però en canvi té molts més parlants. Més de deu milions de persones el parlen en quatre estats (Espanya, França, Andorra i Itàlia), segons l'últim 'Informe sobre la situació de la llengua catalana', elaborat per la Xarxa Cruscat de l'Institut d'Estudis Catalans. Això el converteix en la setzena llengua en nombre de parlants de la Unió Europea i en la llengua regional més parlada.

Segons que apunta Alfonsi, 'Europa ha de prendre consciència que si les llengües regionals es troben amb dificultats no és per casualitat, sinó perquè els estats les han combatudes de manera extremadament dura'. En aquest sentit l'eurodiputat del grup dels Verds aposta per 'imposar una lògica europea' i no 'una lògica madrilenya que vulgui fer desaparèixer el català'.

Què fa Brussel·les per protegir les llengües?

Climent-Ferrando diu que segons el discurs oficial 'totes compten', ja siguin llengües oficials, regionals o fins i tot, les llengües de la immigració. 'Ara, malauradament, una gran part es redueix a les llengües oficials a escala europea', denuncia. L'assessor polític de l'NPLD apunta que hi podria haver voluntat política de la Comissió Europea per tal d'incloure les llengües regionals en algunes iniciatives per promoure la diversitat lingüística, però fins al moment la CE no fa prou.

Alfonsi considera que l'executiu comunitari és massa dependent dels estats i creu que a qui 'li toca de fer el primer pas és al Parlament europeu'. Entre les darreres accions de l'Eurocambra hi ha l'aprovació per una gran majoria d'una resolució sobre llengües en perill i diversitat lingüística, presentada a Estrasburg pel mateix Alfonsi l'11 de setembre passat.

El verd assegura que el suport obtingut en la votació respon a la lògica que 'si una llengua desapareix, desapareix també patrimoni europeu'. Segons ell, els eurodiputats són responsables si al 2014 (quan s'acabi la legislatura) la diversitat lingüística és 'menys forta i la balança és negativa'. Climent-Ferrando matisa que el document adoptat no és vinculant, però destaca l'àmplia majoria que es va postular en favor de la resolució: 'Això vol dir que el 92% d'Europa dóna suport a la diversitat lingüística.'

Ina Druviete, per la seva banda, defensa que 'a la UE hi ha el principi que només les llengües oficials de l'estat representen el país' i que 'les llengües regionals d'Espanya o d'uns altres països haurien de tenir un altre estatus'. L'ex-ministra letona advoca per no concedir l'estatus oficial a les llengües regionals perquè això, en el cas letó, comportaria concedir també l'oficialitat al rus, una llengua que parlen el 30% d'habitants de Letònia, però que té un 'gran valor econòmic' perquè en total el parlen prop de tres-cents milions de persones. Fer oficial el rus implicaria 'la desaparició del letó de les zones russoparlants', afirma. Així mateix, Druviete aposta per la promoció de les llengües petites que, malgrat gaudir d'un estatus oficial, com per exemple el letó, no estan protegides pels mercats i no formen part dels documents internacionals.

Única llengua oficial en un futur estat català?

Preguntat pels rols del català i del castellà en una Catalunya independent, Climent-Ferrando diu que 'la llengua catalana ha de tenir, sense cap mena de dubte, una situació d'oficialitat i també de preferència a l'administració'. Tot i això, considera que seria un error deixar de banda el castellà i no fer-la oficial. 'Les llengües no són com les religions, en què ets catòlic o ets musulmà. Pots tenir dues llengües oficials sempre que el català estigui present en tots els àmbits i sigui una llengua atractiva.'

François Alfonsi, per contra, creu que el rol del català hauria de ser el que els catalans decidissin i insisteix que 'Europa ha de ser un cos viu que s'adapti a la voluntat del poble': 'Si la carcassa és rígida, Europa és morta.'

Ina Druviete, per la seva banda, assumeix que 'no hi ha cap país al món que pugui tenir dues llengües oficials en igualtat de condicions' i considera que 'si tens llengües amb un gran valor econòmic, com l'espanyol i el rus, l'única manera de protegir l'altra llengua és convertir-la en llengua única de l'administració'.

A Letònia l'única llengua oficial de l'estat és el letó perquè quan es va independitzar el país 'la població, entenent la fragilitat del letó, va optar per convertir-la en l'única'. Així, per ella que el català sigui l'única llengua en l'educació 'significa molt' i creu que 'aquesta posició es podria incrementar si, en el context d'un nou estat, és l'única llengua oficial: 'Seria la llengua en tots els àmbits sociolingüístics excepte en la comunicació informal i familiar.'

Finalment, preguntada per com es veu el procés sobiranista català des de Letònia, Druviete continua amb els paral·lelismes i llança: 'Tal com nosaltres vam aprendre de vosaltres sobre la qüestió de la llengua, potser Catalunya pot aprendre de la nostra experiència en el moment d'elegir el model per a la seva nació.'

També Alfonsi opina sobre la situació que es viu a Catalunya: 'El moviment independentista no és una conseqüència de la crisi perquè abans ja hi havia un fort sentiment nacional.' A més, defensa: 'La independència ha de ser una possibilitat. Si la fem ésser impossible, farem explotar Europa.'

23 novembre 2013

Una notícia de VilaWeb.cat
Edició GENERAL
<http://www.vilaweb.cat>
[Enllaç permanent](#)

